

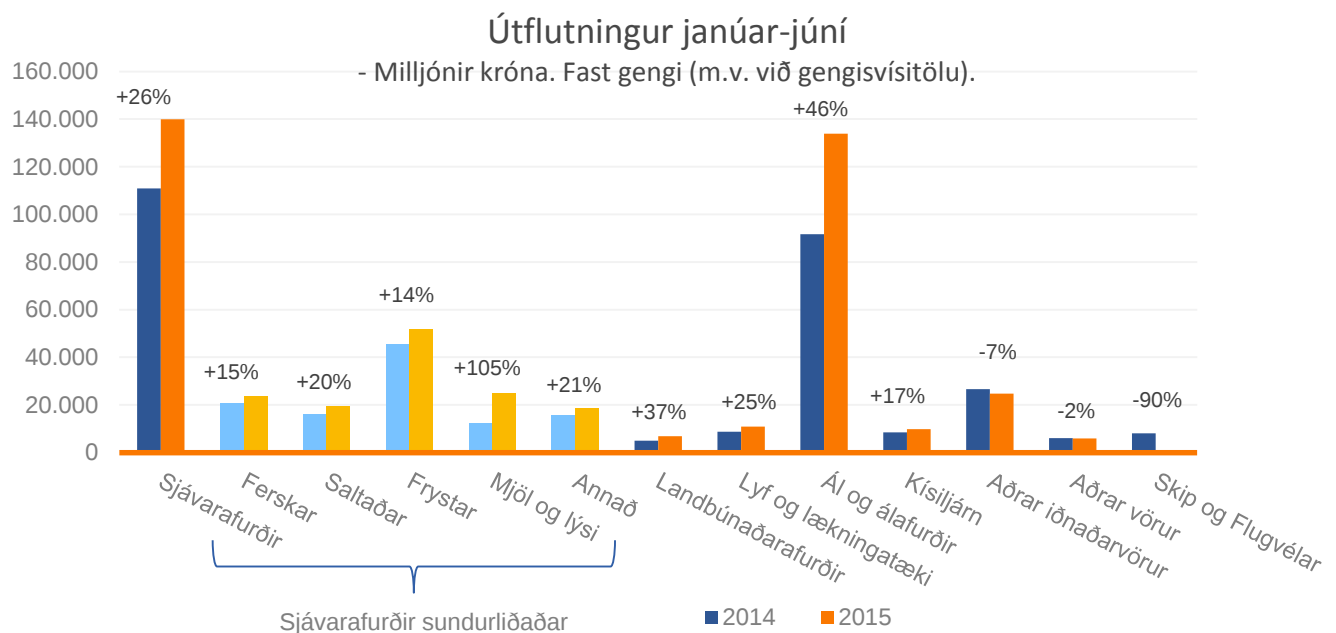
4. ágúst 2015

Umfangsmikil vöruskipti á fyrri helmingi ársins

Aukin umsvif eru í hagkerfinu um þessar mundir, nær sama hvert litið er. Utanríkisverslun er þar engin undantekning en á fyrri helmingi ársins hefur innflutningur aukist um 23% milli ára á föstu gengi og útflutningur aukist um 25%. Vöruskiptahallinn fyrstu 6 mánuði ársins var 5,9 milljarðar króna á föstu gengi, samanborið við 10,6 ma. kr. halla á sama tíma í fyrra, en krónan hefur styrkst um 2% á milli ára m.v. gengisvísitölu.

Mikil aukning á útflutningsverðmæti áls og sjávarafurða

Sjávarafurðir og ál standa að langmestu leyti undir vöruútflutningi og hefur útflutningsverðmæti hvors um sig aukist umtalsvert á milli ára. Verðmæti sjávarafurða hefur aukist um 26%, sem er að mestu leyti að þakka hærra verði sjávarafurða. Þó hefur útflutningur þeirra í tonnum talilíð einnig aukist um tæplega 19.000 tonn (+6%). Betri loðnuvertið og hærri verð fyrir mjöl og lýsi hafa haft sérstaklega mikið að segja, en útflutningsverðmæti mjöls og lýsis hefur aukist um 12 ma. kr. milli ára.

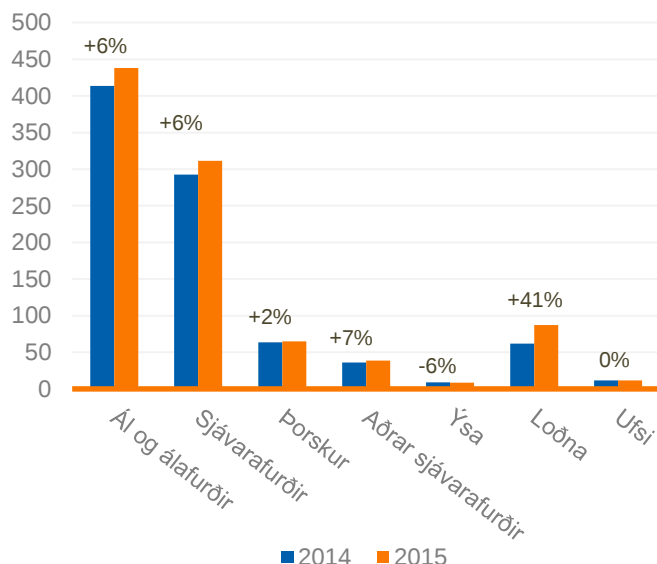

Heimildir: Hagstofa Íslands. Greiningardeild Arion banka.

Útflutningsverðmæti áls hefur aukist enn meira en verðmæti sjávarafurða, eða um 46%, sem jafngildir rúmlega 40 milljörðum króna. Samt hefur heimsmarkaðsverð áls á fyrri helmingi ársins verið að meðaltali svipað og á sama tíma í fyrra og útflutt magn áls aðeins aukist um 6% milli ára. Líklegt er að styrking bandaríkjadollars hafi aukið útflutningsverðmæti áls í krónum talið, en krónan hefur á árinu verið að jafnaði 18% veikari gagnvart dollarnum heldur en í fyrra. Það dugir þó ekki til að útskýra 38% hækkun á útflutningsverði.

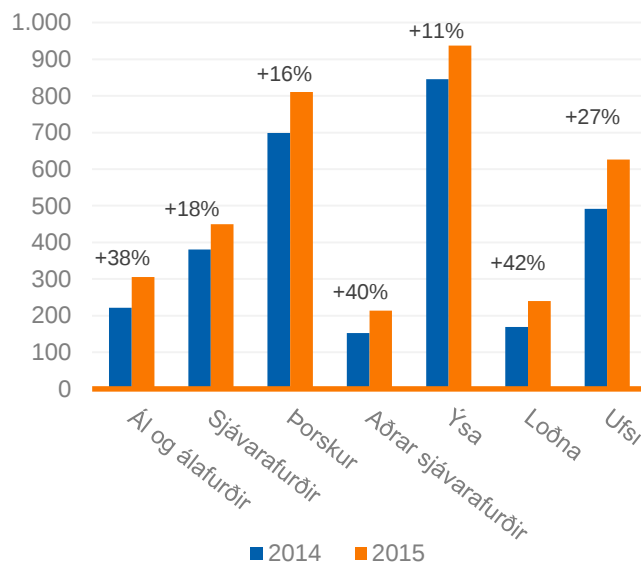
Útflutningur janúar-júní

-Þúsundir tonna

Útflutningsverð(FOB) janúar-júní

- Krónur/kg. Fast gengi

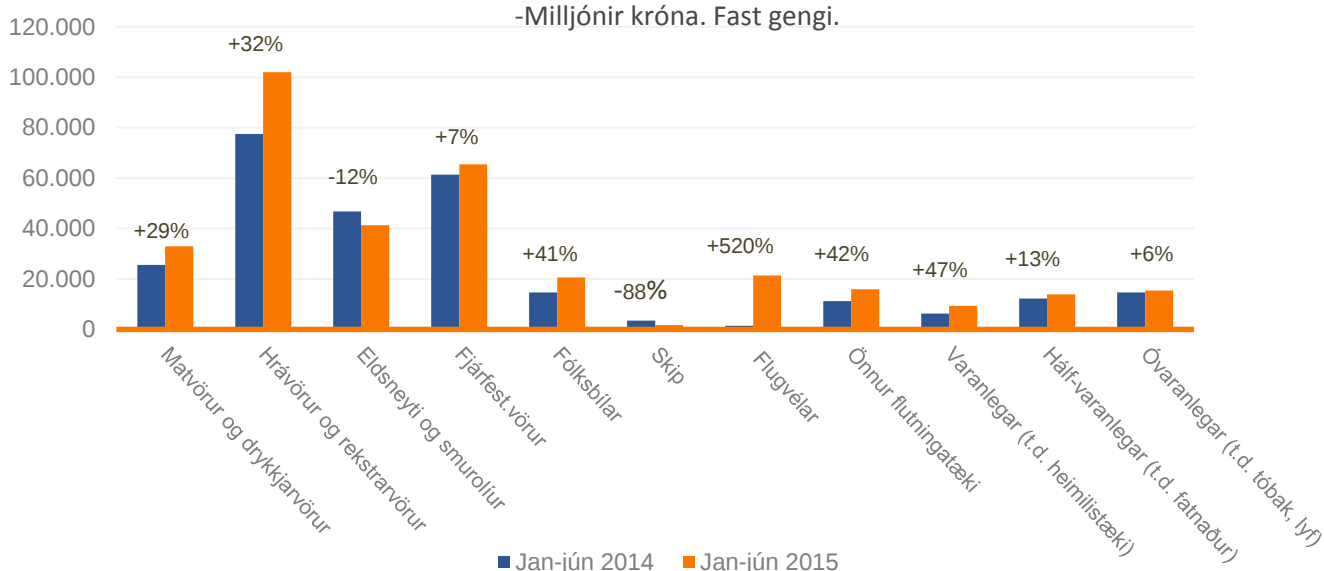
Heimildir: Hagstofa Íslands. Greiningardeild Arion banka.

Innflutningur tekur vel við sér

Aukin eftirspurn í hagkerfinu birtist glögglega í innflutningstöllum það sem af er árinu. Mest hefur aukningin verið vegna innflutnings á hrávörum og rekstrarvörum eða um 25 ma. kr. Af þeirri aukningu eru um 13 milljarðar tilkomnir vegna aukins innflutnings á súráli, sem ál er unnið úr. Aukning á innflutningi súráls hefur verið meiri en aukning útflutnings á áli í tonnum talið, eða 17% og t.d. var innflutningur á súráli í júní nærri því tvöfalt meiri en í júní í fyrra annars vegar og í maí síðastliðnum hins vegar. Þá hefur innflutningur á fjárfestingavörum einnig aukist. Uppgangur í íbúðafjárfestingu sést þegar rýnt er nánar í tölurnar, en t.a.m. var flutt inn tvöfalt meira af þakjárnnum og 25% meira af rúðuglerum á fyrri helmingi ársins samanborið við fyrri helming ársins 2014.

Innflutningur janúar-júní

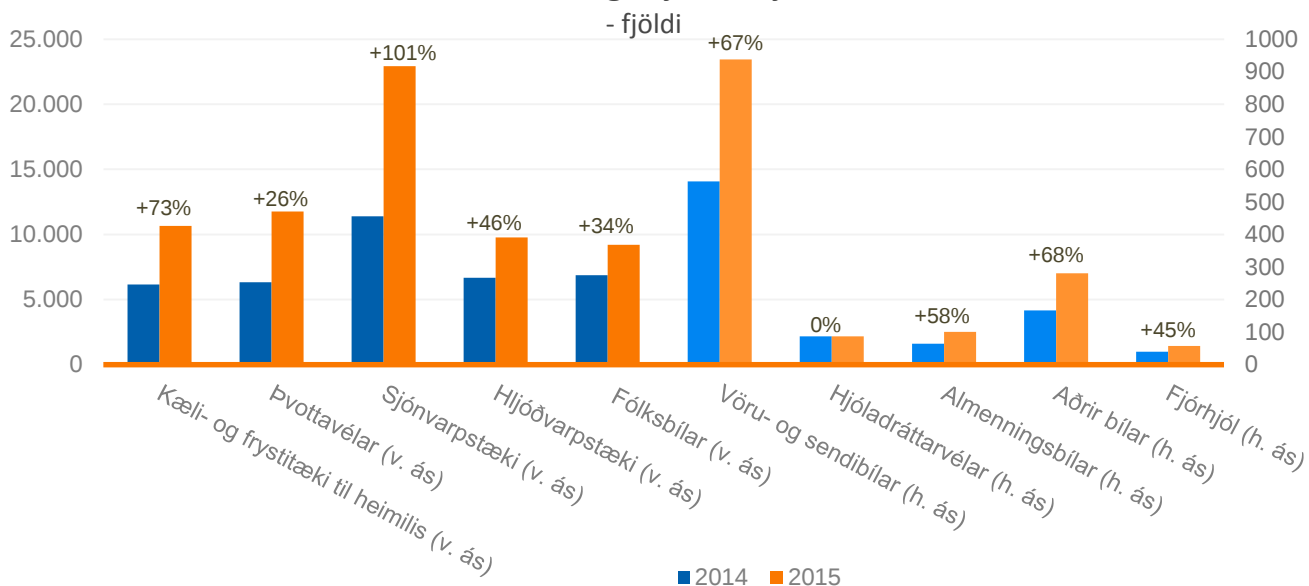
-Milljónir króna. Fast gengi.

Heimild: Hagstofa Íslands

Ljóst er að eftirspurn hefur aukist mikið eftir ýmsum varanlegum neysluvörum og ökutækjum, sem sjá má á grafinu hér að neðan. Mikil aukning hefur verið á innflutningi bíla, ásamt ýmskonar raftækjum. Aukinn kaupmáttur, fjölgun ferðamanna, sterkara raungengi og lækkun vörugjalda á raftækjum hafa uglaust haft mikið að segja.

Innflutningur janúar-júní

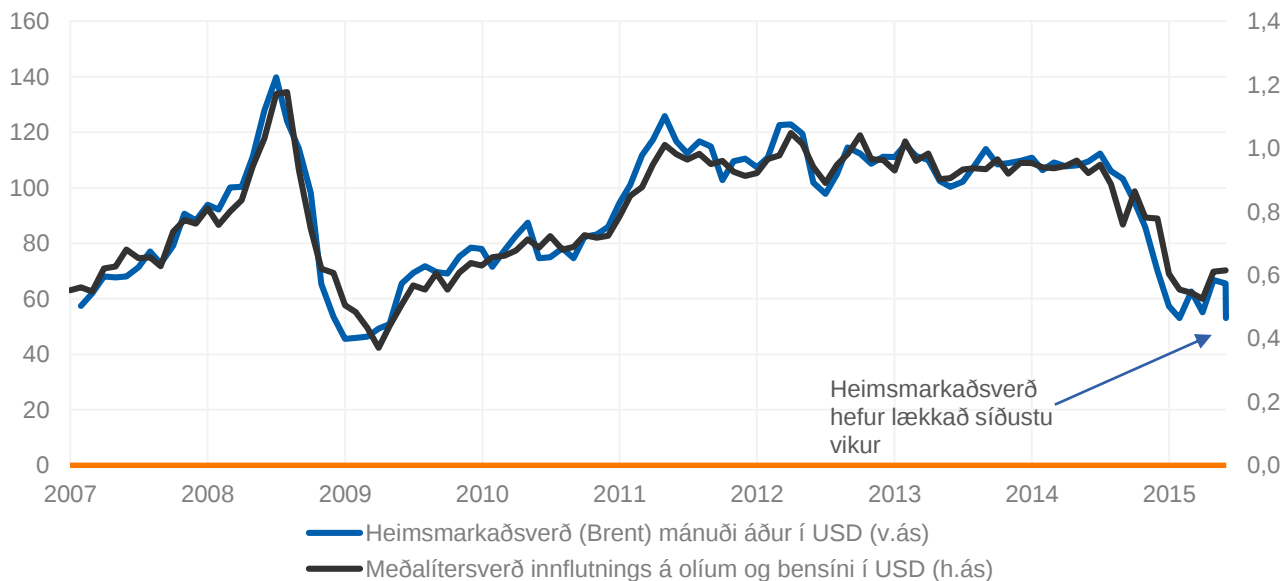
Olíuverðslækkunir hafa að mestu jákvæð áhrif á vöruskiptajöfnuð

Heimsmarkaðsverð á olíu hefur fallið um ca. helming á einu ári sem kemur sér vel fyrir atvinnulífið, neytendur og greiðslujöfnuðinn. Á myndinni hér að neðan má sjá þróun Brent heimsmarkaðsverðs á hráolíu annars vegar og meðalinnflutningsverð/líter á olíum og bensíni í dollurum hins vegar. Af henni að dæma er auðséð að vöruskiptajöfnuðurinn hefður notið góðs af lægra olíuverði.

Ef við gerum ráð fyrir því að olíuverð í dollurum talið á fyrstu 6 mánuðum þessa árs hefði verið það sama og á sama tíma í fyrra er hægt að gera sér í hugarlund hversu mikið er þarna í húfi. Við skulum einnig gera ráð fyrir sama gengi bandaríkjadollars og innflutningsmagn í ár sé óbreytt. Miðað við meðalinnflutningsverðið í fyrra, 0,94 USD/líter og verðið í ár, 0,58 USD/líter, dregur lægra olíuverð úr vöruskiptahallanum sem nemur nærri 25 ma. kr. Þessi tala er þó að öllum líkindum lægri, þar sem reinka má með að minna hefði verið flutt inn af olíu og bensíni í ár ef verðið hefði verið jafn hátt og í fyrra.

Á myndinni hér að neðan er heimsmarkaðsverð á olíu fært fram um eitt tímabil. Þar sem heimsmarkaðsverð og innflutningsverð á olíu virðast haldast fast í hendur á myndinni er hægt að draga virðist sem breytingar á heimsmarkaðsverði hafi áhrif á innflutningsverð með nokkurra vikna töf. Heimsmarkaðsverð á olíu hefur lækkað um fimm tung frá því í maí svo líklegt er að það styðji við vöruskiptaafganginn í júlí og ágúst, þegar sú lækkun skilar sér að fullu í lægra innflutningsverði.

Olía: Heimsmarkaðsverð og innflutningsverð

Heimildir: Bloomberg. Hagstofa Íslands. Greiningardeild Arion banka. Meðalinnflutningsverð á flugvélabensíni, öðru bensíni, þotubensíni, gasolíu og brennsluolíu.

Olíuverð og álverð fylgjast nokkuð vel að enda hefur álverð farið lækkanði undanfarið. Áframleiðsla er mjög orkufrek og samhliða verðlækkun á jarðefnaeldsneytum hefur raforkuverð víða lækkað þar sem aðrir orkugjafar eru staðkvæmdarvörur olíu. Þessi tengsl gætu því haft áhrif til lækkunar álverðs að öðru óbreyttu. Vegna þessa er ábati Íslands af lægra olíuverði e.t.v. ekki alveg jafn mikill og hann virðist í fyrstu. Þá má

ekki gleyma því að lægra raforkuverð í heiminum gæti leitt til lægri verðs en ella fyrir íslenska orkugjafa – í það minnsta ef lækkunin er varanleg.

Fluttum inn 27 þúsund tonn af loðnu sem matvöru

Eins og fyrr mátti sjá hefur innflutningur á matvöru og drykkjarvöru aukist mikið milli ára, eða um ríflega 7 milljarða króna (+29%). Þó svo að aukninguna megi að einhverju leyti rekja til batnandi efnahagsástands og fjölgunar ferðamanna, kemur stærsta útskýringin úr ansi óvæntri átt.

Í janúar til maí voru flutt inn 53.000 tonn af sjávarafurðum til landsins og nam innflutningsverðmæti þeirra ríflega 10 ma.kr. Þetta jafngildir ríflega 160 kílógrömmum af sjávarafurðum á hvern Íslending, sem augljóslega getur ekki staðist, m.a. vegna þess hve mikið Íslendingar veiða sjálfir. Verðmætið er að mestu leyti tilkomið vegna „sjófrystrar kaldsjávarrækju í skel“, sem nemur 7,3 ma.kr. og 10.000 tonnum. Það jafngildir 200 grömmum af rækju á mann á dag.

Skýringin virðist vera sjávarafurðir erlendra skipa sem landa á Íslandi, í það minnsta hvað varðar loðnu. Á fyrstu 5 mánuðum ársins voru flutt inn 26.723 tonn af heillri ferskri loðnu. Miðað við hversu mikið magn þetta er og verðið, 43,5 kr/kg, virðist hér vera um að ræða hráefni til fiskmjölsverksmiðja. Þá voru einnig flutt inn 8.235 tonn af heilum og ferskum kolmunna á 31 kr/kg, sem hefur einnig nær örugglega verið hráefni til fiskmjölsverksmiðja. Það er því ljóst að endurskoða þarf flokkun slíks hráefnis eða þá að hér sé hreinlega um villur að ræða.

Greiningardeild Arion banka

Anna Hrefna Ingimundardóttir
anna.ingimundardottir@arionbanki.is

Elvar Ingi Möller
elvar.moller@arionbanki.is

Hrafn Steinarsson
hrafn.steinarsson@arionbanki.is

Konráð S. Guðjónsson
konrad.gudjonsson@arionbanki.is

Forstöðumaður

Stefán Broddi Guðjónsson
stefan.gudjonsson@arionbanki.is
444-6959

[Hér má finna fyrirvara](#)